

реформування. *Економіка та управління підприємствами*. Вчені записки ТНУ імені В. І. Вернадського. Серія: Економіка і управління. С. 43-49.

7. Про Державний бюджет України на 2022 рік: Закон України від 21 січня 2022 року. *Відомості Верховної Ради України*. 2022. № 3. Ст. 12.

8. Проект Закону про Державний бюджет України на 2023 рік. URL: <https://www.kmu.gov.ua/bills/proekt-zakonu-pro-derzhavniy-byudzheth-ukraini-na-2023-rik>

9. Healthcare in the UK: a guide to the NHS and the UK healthcare system. URL: <https://www.expatica.com/>

Мурашко Ірина Сергіївна

кандидат економічних наук, доцент кафедри управління підприємницькою та туристичною діяльністю

Ізмаїльського державного педагогічного університету

НАУКОВІ ПІДХОДИ ДО УДОСКОНАЛЕННЯ ОБЛІКУ РОЗРАХУНКІВ З ПОСТАЧАЛЬНИКАМИ

Розрахунки з постачальниками є важливим об'єктом обліку, оскільки впливає на відношення із постачальниками, забезпечення платоспроможності та фінансової стійкості підприємства, своєчасності надходження сировини та інших товарно-матеріальних цінностей підприємства, отримання послуг, їх якості тощо. Саме тому тема удосконалення обліку розрахунків з постачальниками є широко досліджуваною у науковій літературі.

У тому числі, Ю. В. Подмешальська, досліджуючи облікову систему розрахунків з постачальниками, наголошує на тому, що однією з важливих проблем обліку на вітчизняних підприємствах є неналежна організація аналітичного обліку. Автор пропонує зразок Аналітичної відомості бухгалтерського обліку розгорнутого сальдо до рахунку 63 «Розрахунки з постачальниками та підрядниками, яка надає можливість здійснення контролю за:

- відповідністю вартості активів за рахунками-фактури та фактичної вартості товарно-матеріальних цінностей, що надійшли від постачальників;
- синтетичного та аналітичного обліку;
- зміною залишків до та після здійснення операції із розрахунками з постачальниками [1].

Також Ю. В. Подмешальська пропонує запровадити Аналітичну відомість бухгалтерського обліку розрахунків з постачальниками та підрядниками, яка надає можливість:

- розмежувати кредиторську заборгованість за простроченою та невизначеною відносно сум або терміну погашення;

- наводити інформацію, яка дозволяє здійснювати контроль за розгорнутим сальдо рахунку 63 «Розрахунки з постачальниками та підрядниками» та субрахунком 371 «Розрахунки за виданими авансами», що сприяє підвищенню якості контролю правильності визначення залишків за рахунками з метою надання у фінансовій звітності повної, правдивої та неупередженої інформації про розрахунки з постачальниками та підрядниками [1].

На думку Ю. В. Подмешальська, інформація наведеної аналітичної відомості може бути використана для контролю показників у фінансовій звітності щодо розрахунків з постачальниками та підрядниками, а саме:

- у рядку 1615 «Поточна кредиторська заборгованість за товари, роботи, послуги» у Балансі;

- у Примітках до фінансової звітності, у яких, відповідно до П(С)БО 11 «Зобов'язання» необхідно зазначати інформацію про зобов'язання щодо яких існує невизначеність у сумах або термінах погашення [1].

Науковці Л. П. Руда та І. В. Причепа вважають, що з метою підвищення ефективності обліку розрахунків із постачальниками необхідно підвищувати якість аудиту [2]. Відповідну ж думку підтримують науковці: Н. В. Оляднічук, який зазначає, що принципово важливим під час обліку розрахунків із постачальниками є забезпечення його достовірності [3]; Я. В. Мулик, який наводить модель аудиту розрахунків з кредиторами та дебіторами за рахунок зустрічної звірки [4]; К. М. Нікітчук, який зазначає, що проблема розрахунків із постачальниками полягає у часовому розриві між датою постачання (надання послуги, виконання робіт) та датою оплати, що вимагає забезпечення достовірності обліку [5]; А. В. Гевчук, на думку якого, важливим є обов'язкове проведення систематичної інвентаризації розрахунків із постачальниками [6].

Ю. В. Подмешальська пропонує удосконалити методику аудиту розрахунків із постачальниками, у тому числі, етапність її проведення та їх документальне забезпечення [1].

Автори Л. В. Бабенко, В. В. Фесенко, К. Ю. Цьома наголошують на важливості удосконалення внутрішнього контролю розрахунків з постачальниками та підрядниками; з цією метою науковцями запропонована

деталізація аналітичного обліку розрахунків з постачальниками та підрядниками, а також форма аналітичної таблиці внутрішнього контролю кредиторської заборгованості на підприємствах торгівлі [7].

Схожої думки щодо необхідності удосконалення внутрішнього контролю розрахунків з постачальниками та підрядниками дотримується Н. М. Бондаренко, який зазначає етапи проведення внутрішнього контролю розрахунків з постачальниками та підрядниками, методичні прийоми та інформаційні джерела. Н. М. Бондаренко також пропонує для забезпечення ефективності внутрішнього контролю розрахунків з постачальниками та підрядниками впроваджувати такі робочі документи:

1. Робочий документ контролера за результатами зустрічної перевірки розрахунків з постачальниками та підрядниками, у якому наводиться сума кредиторської заборгованості, дата та підстава її виникнення за даними бухгалтерського обліку та за актом звірки, а також причини відхилень, у випадку, якщо вони встановлені;

2. Робочий документ щодо перевірки кредиторської заборгованості щодо якої минув термін позовної давності, який містить інформацію про суму такої кредиторської заборгованості та дату її виникнення, підстави для списання.

3. Робочий документ зустрічної перевірки оплати рахунків постачальникам, у якому міститься інформація про суму накладної, дата оплати та дата фактичної оплати, сума штрафів за несвоєчасну оплату [8].

Таким чином, облік розрахунків з постачальниками та підрядниками є важливим об'єктом обліку. Проаналізувавши підходи різних науковців щодо удосконалення обліку розрахунків з постачальниками та підрядниками, можна зробити висновок, що принципово важливими напрямками є удосконалення аналітичного обліку розрахунків з постачальниками та підрядниками, та його аудиту та внутрішнього контролю.

Список використаних джерел:

1. Подмешальська Ю. В. Облік розрахунків з постачальниками за видами економічної діяльності. *Агросвіт*. 2021. № 24. С. 58-64.

2. Руда Л. П., Причепа І. В. Організація обліку та методичні засади проведення аудиту розрахунків з постачальниками та підрядниками. *Економіка та суспільство*. 2022. № 25.

3. Оляднічук Н. В. Удосконалення обліку та аудиту розрахунків із постачальниками та підрядниками. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету*. 2021. № 47. С. 86–92. URL: <http://www.vestnik-econom.mgu.od.ua/journal/2021/47-2021/12.pdf>

4. Мулик Я. І. Стан та перспективи розвитку аудиту розрахунків з постачальниками та підрядниками. *Економіка. Фінанси. Менеджмент: актуальні питання науки і практики*. 2018. № 2. С. 106–115.

5. Нікітчук К. М. Аудиторські процедури як основи контролю розрахунків із постачальниками і підрядниками. *Східна Європа: економіка, бізнес та управління*. 2016. № 4(04). URL: http://www.easterneurope-ebm.in.ua/journal/4_2016/81.pdf

6. Гевчук А. В. Методика дослідження бухгалтерської звітності в процесі перевірки розрахунків з контрагентами. *Інтернаука. Серія «Економічні науки»*. 2019. № 6.

7. Бабенко Л. В., Фесенко В. В., Цьома К. Ю. Прикладні аспекти обліку та внутрішнього контролю розрахунків з постачальниками та підрядниками. *Електронне наукове фахове видання «Східна Європа: економіка, бізнес та управління»* № 4. 2016. URL: <http://www.easterneurope-ebm.in.ua/archives>.

8. Бондаренко Н. М. Внутрішньогосподарський контроль зобов'язань перед постачальниками та підрядниками. *Економіка та суспільство*. 2017. №13. С.1307-1315.

Гриньова Марія Василівна

старша викладачка кафедри освітньої політики,
здобувачка вищої освіти ступеня доктора філософії за спеціальністю 011
«Педагогічні, освітні науки» III-го року навчання (поза аспірантурою)
КЗВО «Одеська академія неперервної освіти Одеської обласної ради»

ДЕМОКРАТИЧНЕ ЛІДЕРСТВО ЯК РЕСУРС РЕІНТЕГРАЦІЇ ОРГАНІЗАЦІЙНИХ КОМАНД В УМОВАХ ВІЙНИ

Події початку 2022 року, спричинені повномасштабним вторгненням росії в Україну, спровокували кризу організаційного менеджменту та обумовили запит на адаптацію діяльності організацій до умов невизначеності, збереження та мобілізацію робочих ресурсів, а також реінтеграцію організаційних команд. Так, більшість діючих керівників організацій неочікувано для себе зайняли позицію «вимушених» кризових менеджерів, адже саме їх діяльність та рішення стали визначальними для стратегії виходу організації із різноаспектних за сутністю та глибиною кризових ситуацій під час війни.

І за цієї умови особливої актуальності набула пасіонарність як соціально важлива характеристика керівників організацій, проявами якої є «цілеспрямованість, здатність до подолання перешкод і до напруження,